

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1136/2021
14.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вања Гајић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6742/20 од 05.11.2020. године, у седници одржаној дана 14.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца АА из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6742/20 од 05.11.2020. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужиоца АА из ..., изјављена против решења садржаног у ставу првом изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6742/20 од 05.11.2020. године, којим је одбијена, као неснована, његова жалба и потврђено решење Вишег суда у Београду П 3298/19 од 04.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 3298/19 од 08.06.2020. године, ставом I изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд тужену обавезе да му исплати износ од 43.909.840,48 динара, на име накнаде материјалне штете због одузете породичне куће, износ од 31.807.000,00 динара, на име накнаде материјалне штете због одузете имовине „ПАН ПРОДУКЦИЈА“ Д.О.О. и износ од 9.035.913,52 динара на име накнаде материјалне штете за уништену робу „Кварц“ Д.О.О. све са законском затезном каматом почев од 08.06.2020. године па до исплате, као неоснован. Ставом II изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 183.000,00 динара.

Решењем истог суда П 3298/19 од 04.09.2020. године, одбијен је предлог тужиоца да га суд ослободи плаћања трошкова поступка.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 6742/20 од 05.11.2020. године, ставом првим изреке одбио као неосноване жалбе тужиоца и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П 3298/19 од 08.06.2020. године и решење истог суда П 3298/19 од

04.09.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и решења које је у њој садржано, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побјијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20), и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, које би могле да утичу на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, пред Вишим судом у Крагујевцу је, у предмету К 74/10, вођен кривични поступак против тужиоца на основу оптужнице Окружног јавног тужилаштва у Крагујевцу којом му је стављено на терет извршење кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. и 61. Кривичног законика. Пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 74/10 од 04.06.2014. године, тужилац је оглашен кривим за то кривично дело, међутим, та пресуда је укинута, а потом је тужилац правноснажном пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 37/15 од 12.09.2016. године, ослобођен од оптужбе да је извршио наведено кривично дело. Током кривичног поступка, тужилац није био у притвору али му је, дана 07.04.2003. године, изречена мера обезбеђења одузимање путне исправе која му је, од стране МУП-а РС, Секретаријат у Крагујевцу, одузета, у смислу одредбе члана 47. тада важећег Закона о путним исправама југословенских држављана. Тужилац се први пут 2009. године обратио суду захтевом за издавање нове путне исправе, па је Окружни суд у Крагујевцу надлежном МУП-у Србије послао допис наводећи да нема разлога да се не удовољи молби окривљеног АА. Накнадно је тужилац више пута тражио издавање нове путне исправе, а сваки пут је његовом захтеву удовољено. Тужилац је био власник и заступник Предузећа „ПАН“ Продукција ДОО за пројектовање, производњу и трговину, као и производно прометног и услужног предузећа „Кварт“. „ПАН“ продукција је током 2002. и 2003. године закључила уговор о пословно-техничкој сарадњи са италијанском фирмом „ISANS FRIGO“, а с тим у вези, више пута је закључивала уговоре о кредитима са разним банкама. Над тим привредним друштвом отворен је поступак стечаја дана 19.07.2010. године, па је оно дана 05.06.2013. године брисано из регистра привредних субјеката. Пошто повериоци тог привредног друштва (банке) нису могли да намире своје потраживање, против тужиоца, као заложног дужника је покренут извршни судски поступак ради наплате доспелог потраживања, продајом његове непокретности – породичне стамбене зграде и земљишта на којој се иста налази. Претходно је, правноснажним решењем Општинског суда у Крагујевцу од 02.10.2002. године, одређена укњижба заложног права првог реда у корист извршног повериоца „Комерцијалне банке“ А.Д. Београд на тој непокретности, а ради обезбеђења потраживања на основу уговора о издавању гаранције за обезбеђење враћања кредита. Тужбом у овој парници тужилац потражује накнаду материјалне штете коју је претрпело Д.О.О. за пројектовање, производњу и трговину „ПАН“ продукција, по завршном рачуну у износу од 31.807.000,00 динара, материјалну штету производно

прометног и услужног предузећа „Кварц“ због пропалих залиха у износу од 9.035.913,52 динара и накнаду материјалне штете, због одузете личне имовине тужиоца, породичне куће, у износу од 43.909.840,48 динара, тврдећи да је штету претрпео због вођеног судског поступка против њега јер је извешан број добављача променио однос према фирмама у том смислу да неки од њих више нису хтели да испоручују робу док други нису плаћали финансијске обавезе према фирмама, а пошто тужилац није имао пасош није могао да путује и врши надзор над производњом у Италији, што је за последицу имало престанак сарадње са италијанском фирмом крајем 2004. године.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови, код овако утврђеног чињеничног стања, правилно тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете одбили као неоснован, имајући у виду да он није активно легитимисан, да тражи накнаду материјалне штете коју су претрпела привредна друштва „ПАН“ продукција и „Кварц“ пошто се ради о друштвима са ограниченом одговорношћу која имају свој правни субјективитет одвојен од правног субјективитета тужиоца и његове имовине. Такође су нижестепени судови правилно одбили, као неоснован и тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете због одузете личне имовине, његове породичне куће са земљиштем у износу од 43.909.840,48 динара, пошто, с тим у вези, није било неправилног нити незаконитог рада органа тужене, па нема ни њене одговорности за ту штету у смислу одредбе члана 172. став 1. ЗОО.

Одредбом члана 46. Закона о путним исправама југословенских држављана („Сл. лист СРЈ“, бр.33/96...101/05), између осталог је прописано да орган коме је поднет захтев за издавање путне исправе или визе, одбиће захтев, ако је против лица које тражи издавање путне исправе или визе покренут кривични поступак – на захтев надлежног суда, док поступак траје. У смислу одредбе члана 48. истог Закона, у свим чињеницама које за последицу имају престанак разлога за одбијање захтева за издавање путне исправе или визе и одузимање путне исправе, надлежни суд или други државни орган је дужан да одмах обавести орган, надлежан за издавање путне исправе и визе. Сматра се да су престали разлози за одбијање захтева за издавање путне исправе или визе односно разлози за одузимање путне исправе, ако надлежни суд у року од шест месеци од дана подношења захтева, односно од дана одузимања путне исправе, не обнови захтев из става 1. тог члана закона.

Правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција, сходно одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

У конкретном случају, тужилац се није обраћао надлежном органу захтевом за издавање путне исправе, сходно цитираним одредбама Закона о путним исправама југословенских држављана, а почев од 2009. године, када је први пут тај захтев поднео, свим његовим захтевима за издавање путне исправе је удовољено. Поред тога, тужилац није доказао да му је одузимањем путне исправе проузрокована штета која је предмет овог спора.

Наводима ревизије тужиоца о томе да је другостепени суд погрешно закључио да је то што је у изреци првостепене пресуде наведено да је износ од 9.035.913,52 динара, нематеријална штета за уништену робу „Кварт“ Д.О.О. очигледна грешка у писању које првостепени суд има могућност да исправи, сходно одредби члана 382.

ЗПП, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Ревидент неосновано указује да се ради о суштинском а не о техничком питању, имајући у виду да су материјална и нематеријална штета различити појмови. Међутим, овде се не ради о неразликовању института материјалне и нематеријалне штете, како ревидент неосновано тврди, него се ради о томе да је првостепени суд очигледном грешком, у ставу I изреке пресуде у шестом реду, погрешно написао да је износ од 9.035.913,52 динара, накнада „нематеријалне“ штете за уништену робу „Кварц“ Д.О.О., имајући у виду да је јасно да се ради о материјалној штети, како је наведено на страни 7, пасус други, образложења првостепене пресуде. С тим у вези, пошто је тужбени захтев тужиоца одбијен у целини, па и за тај износ, јер су нижестепени судови правилно закључили да тужилац није активно легитимисан да потражује накнаду штете коју није он претрпео, него предузећа „ПАН“ продукција и „Кварц“, онда је небитно то о каквој врсти штете се ради као и у ком је износу настала.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да је њему штета нанета пропуштањем надлежног органа тужене да поступи на начин прописан одредбом члана 48. став 1. Закона о путним исправама југословенских држављана, пошто је суд који је наложио одузимање путне исправе тужиоцу био дужан, да уколико је сматрао да и даље постоји разлози за то, обнови захтев за одузимање исправе МУП-у Србије, а није тако поступио. Супротно тим наводима, ревизије тужиоца, у конкретном случају је утврђено да се тужилац није обраћао надлежном органу захтевом за издавање путне исправе, а када се обратио, његовом захтеву је удовољено, што значи да није било незаконитог нити неправилног рада органа тужене, који би био основ за накнаду штете тужиоцу. Ово посебно када се има у виду да тужилац није доказао ни постојање узрочно-последичне везе између продаје његове куће и земљишта у извршном поступку, ради намирања потраживања банака према горе наведеним предузећима и чињенице да тужилац није имао путну исправу у периоду од 2003-2009. године. Због тога се наводима ревизије тужиоца неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео у смислу одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Испитујући дозвољеност тужиоачеве ревизије изјављене против решења којим је одбијена његова жалба и потврђено решење Вишег суда у Београду П 3298/19 од 04.09.2020. године, у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. став 1. и 6. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да та ревизија недозвољена.

Одредбом члана 420. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да је ревизија дозвољена и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан.

Побијаним решењем је правноснажно одлучено о захтеву тужиоца да га суд ослободи од плаћања трошкова поступка па то није решење против кога је могуће изјављивање ревизије, сходно горе цитираној одредби Закона.

Из тих разлога је Врховни касациони суд одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић